

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЗАҢЫ

Рақымшылық жасау туралы

Осы Заң ізгілік қағидаты басшылыққа алына отырып қабылданды.

1-бап. Рақымшылық жасау қолданылатын адамдар

Осы Заң Қазақстан Республикасының аумағында 2022 жылғы 4 – 7 қаңтар аралығында жаппай тәртіпсіздіктермен байланысты не олардың жолын кесу кезінде, 2014 жылғы 3 шілдедегі Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің мынадай баптарында:

102-бапта (Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде жасалған адам өлтіру);

103-бапта (Қылмыс жасаған адамды ұстап алу үшін қажетті шаралар шегінен шығу кезінде жасалған адам өлтіру);

104-бапта (Абайсызда қазаға ұшырату);

106-баптың (Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру) бірінші және екінші бөліктерінде;

107-бапта (Денсаулыққа қасақана ауырлығы орташа зиян келтіру);

112-бапта (Қажетті қорғаныс шегінен шығу кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру);

113-бапта (Қылмыс жасаған адамды ұстап алу кезінде денсаулыққа ауыр зиян келтіру);

114-бапта (Денсаулыққа абайсызда зиян келтіру);

115-бапта (Қорқыту);

119-бапта (Қауіпті жағдайда қалдыру);

131-бапта (Қорлау);

- 132-бапта (Кәмелетке толмаған адамды қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауға тарту);
- 149-бапта (Тұрғынжайға қолсұғылмаушылықты бұзу);
- 155-бапта (Бейбіт жиналысты ұйымдастыруға, өткізуге немесе оған қатысуға кедергі жасау);
- 157-бапта (Ереуілге қатысуға немесе ереуілге қатысудан бас тартуға мәжбүрлеу);
- 187-бапта (Ұсақ-түйек жымқыру);
- 188-бапта (Ұрлық);
- 191-бапта (Тонау);
- 196-бапта (Көрінеу қылмыстық жолмен табылған мүлікті иемдену немесе өткізу);
- 200-бапта (Автомобильді немесе өзге де көлік құралын жымқыру мақсатынсыз құқыққа сыйымсыз иеленіп алу);
- 202-бапта (Бөтеннің мүлкін қасақана жою немесе бүлдіру);
- 204-бапта (Бөтеннің мүлкін абайсызда жою немесе бүлдіру);
- 207-бапта (Ақпараттық жүйенің немесе телекоммуникациялар желісінің жұмысын бұзу);
- 252-бапта (Жекеше күзет қызметтері қызметшілерінің өкілеттіктерін асыра пайдалануы);
- 269-1-бапта (Күзетілетін объектіге заңсыз кіру);
- 272-баптың (Жаппай тәртіпсіздік) бірінші бөлігінде, егер бұл іс-әрекетті кәмелетке толмаған адам жасаса;
- 272-баптың (Жаппай тәртіпсіздік) екінші және үшінші бөліктерінде;
- 273-бапта (Терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлау);
- 274-бапта (Көрінеу жалған ақпарат тарату);
- 287-бапта (Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жарылыс құрылғыларын заңсыз иемдену, беру, өткізу, сақтау, тасымалдау немесе алып жүру);
- 288-бапта (Қаруды заңсыз жасау);
- 291-бапта (Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарылыс құрылғыларын жымқыру не қорқытып алу);
- 293-бапта (Бұзақылық);
- 294-бапта (Тағылық);
- 345-бапта (Көлік құралдарын басқаратын адамдардың жол жүрісі немесе көлік құралдарын пайдалану қағидаларын бұзуы);
- 350-бапта (Көлік құралдарын немесе қатынас жолдарын қасақана жарамсыздыққа келтіру);
- 371-бапта (Салғырттық);
- 378-бапта (Билік өкілін қорлау);

- 379-бапта (Билік өкіліне бағынбау);
- 380-бапта (Билік өкіліне қатысты күш қолдану);
- 381-бапта (Прокурордың қызметіне кедергі жасау және оның заңды талаптарын орындамау);
- 384-бапта (Құжаттарды заңсыз алып қою, құжаттарды, мөртабандарды, мөрлерді жымқыру, жою, бүлдіру немесе жасыру);
- 389-бапта (Өзінше билік ету);
- 400-бапта (Бейбіт жиналыстарды ұйымдастыру және өткізу тәртібін бұзу);
- 401-бапта (Соғыс уақытында немесе төтенше жағдай кезінде тыйым салынған ереуілге басшылық ету, ұйымның жұмысына кедергі жасау);
- 402-бапта (Сот заңсыз деп таныған ереуілге қатысуды жалғастыруға арандататын әрекеттер);
- 414-бапта (Көрінеу заңсыз ұстап алу, күзетпен қамауға алу немесе күзетпен ұстау);
- 415-бапта (Айғақтар беруге мәжбүрлеу);
- 432-бапта (Қылмысты жасырып қалу);
- 433-бапта (Қылмыстық құқық бұзушылықты жасыру);
- 434-бапта (Қылмыс туралы хабарламау);
- 441-бапта (Бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастап кету);
- 453-бапта (Қызметке салғырт қарау) көзделген қылмыстық құқық бұзушылықтарды жасаған адамдарға қолданылады.

2-бап. Рақымшылық жасау қолданылмайтын адамдар

Осы Заңның күші:

- 1) террористік қылмыстар жасаған;
- 2) экстремистік қылмыстар жасаған;
- 3) азаптаулар жасаған;
- 4) кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігіне қарсы қылмыстар жасаған адамдарға, мұндай қылмысты кәмелетке толмаған адам он төрттен он сегіз жасқа дейінгі кәмелетке толмаған адамға қатысты жасаған жағдайды қоспағанда;
- 5) мемлекетке опасыздық жасаған;
- 6) сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасаған;
- 7) жаппай тәртіпсіздіктер ұйымдастыруды жасаған адамдарға, мұндай қылмысты кәмелетке толмаған адам жасаған жағдайды қоспағанда;

8) жаза қылмыстардың қайталануы немесе қылмыстардың қауіпті қайталануы кезінде тағайындалған адамдарға қолданылмайды.

3-бап. Рақымшылық жасауды қолдану шарттары, тәртібі және осы Заңды іске асыру жөніндегі шаралар

1. Рақымшылық жасауға жататын адамдарға қатысты қылмыстық теріс қылықтар, онша ауыр емес, ауырлығы орташа қылмыстар туралы іс жүргізудегі қылмыстық істерді қылмыстық процесті жүргізетін органның осы Заңның 1-бабында көрсетілген қылмыстық құқық бұзушылықтар бөлігінде аталған адамдарды қылмыстық жауаптылықтан босата отырып, тоқтатуына жатады.

2. Рақымшылық жасауға жататын сотталғандар осы Заңның 1-бабында көрсетілген қылмыстық теріс қылықтар, онша ауыр емес, ауырлығы орташа қылмыстар жасағаны үшін жазадан (негізгі және қосымша) немесе оны одан әрі өтеуден босатылады.

3. Рақымшылық жасауға жататын адамдарға осы Заңның 1-бабында көрсетілген ауыр қылмыстар жасағаны үшін сот тағайындаған негізгі жазасы – төрттен үшке, аса ауыр қылмыстар бойынша жартысына қысқартылады.

Бұл ретте, егер сотталған адамның осы Заң қолданысқа енгізілген күнге жазасын өтеуіне бір жылдан аспайтын уақыт қалса, негізгі жазасы оның бүкіл өтелмеген мерзіміне қысқартылады.

4. Осы Заңның 1-бабында көрсетілген онша ауыр емес, ауырлығы орташа қылмыстар үшін жазасын өтеген немесе оны одан әрі өтеуден босатылған рақымшылық жасауға жататын адамдардан сотталғандығы алынады.

5. Қылмыстық процесті жүргізетін органдар, сондай-ақ жазаны орындайтын мекемелер мен органдар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен осы Заңның орындалуын қамтамасыз етуге шараларды ол қолданысқа енгізілген күннен бастап алты ай ішінде қабылдайды.

6. Қазақстан Республикасының Үкіметі және облыстардың, республикалық маңызы бар қалалар мен астананың жергілікті атқарушы органдары мекемелерден босатылған еңбекке жарамды адамдарды жұмысқа орналастыруды қамтамасыз ету, оларға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әлеуметтік және өзге де көмек көрсету, сондай-ақ рақымшылық жасау бойынша жазадан босатылған белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарды өмірлік қиын жағдайда қалған адамдарды әлеуметке қосуға арналған орталықтарға орналастыру жөнінде шаралар қабылдайды.

4-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

Осы Заң алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасының
Президенті**

Дүние:

*Құжаттамалық қамтамасыз ету
бөлімінің сектор меңгерушісі
Майғ Н. Майғынбаев.*